

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 14 0 U 004897 21 Uvp
Banjaluka, 6. aprila 2023. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Edine Čupeljić, predsjednika vijeća, Merside Bjelobrk i Božane Vulić, članova vijeća, uz učešće zapisničara Nataše Božić, u upravnom sporu po tužbi tužioca V.J. iz S., koga zastupaju punomoćnici Z. J. i S.L., advokati iz P., protiv rješenja tuženog Fonda ..., broj: ... od 27. januara 2021. godine, u predmetu ostvarivanja prava po osnovu invalidnosti, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu, broj: 14 0 U 004897 21 U od 13. aprila 2021. godine, u sjednici vijeća održanoj 6. aprila 2023. godine, donosi

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Odbija se zahtjev tužioca za naknadu troškova upravnog spora, kao neosnovan.

Obrazloženje

Pobijanom presudom se odbija tužba protiv uvodno označenog akta tuženog i odbija zahtjev tužioca za naknadu troškova spora. Osporenim aktom se odbija žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Filijale I., isti broj od 4. novembra 2020. godine, kojim se tužiocu utvrđuje pravo na invalidsku penziju, počev od 16. septembra 2020. godine, u mjesečnom iznosu od 137,35 KM, s isplatom penzije od tog dana, a žalba i revizija ne odlažu izvršenje rješenja, sve kao u dispozitivu rješenja.

Odbijanje tužbe sud obrazlaže stavom da je tuženi pravilno postupio kada je osporenim aktom odbio žalbu tužioca, a navodima tužbe se ne dovodi u pitanje njegova pravilnost. Odbijanje žalbe tuženi obrazlaže prihvatanjem nalaza, ocjene i mišljenja drugostepenog organa vještačenja, broj: ... od 26. januara 2021. godine, kojim je data saglasnost na nalaz, ocjenu i mišljenje prvostepenog organa vještačenja, broj: ... od 27. avgusta 2020. godine, da kod tužioca postoji invalidnost-gubitak radne sposobnosti, u smislu člana 49. stav 3. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 134/11, 82/13 i 103/15, u daljem tekstu: Zakon o PIO), počev od 27. avgusta 2020. godine i da je uzrok invalidnosti bolest, čiji je uticaj na invalidnost 100%. Organ vještačenja je utvrdio da je tužilac imao cerebrovaskularni inzult, dva puta, da je liječen u više ustanova i to: u Sarajevu, na Klinici za neurologiju-KC Banjaluka, te da je provedena rehabilitacija u ZZFMR „Dr Miroslav Zotović“ u Banjaluci, da je liječenje provedeno i u Dubrovniku. Izvršena je ocjena radne sposobnosti i utvrđeno da nije završeno liječenje, da ga treba nastaviti pod kontrolom logopeda i fizijatra, u ambulantnim i stacionarnim uslovima, te je tužilac nastavio sa liječenjem zbog slabosti desnih

ekstremiteta i nemogućnosti govora, kao posljedice moždanog udara. Nakon toga, prvostepeni organ vještačenja (POV), na osnovu cjelokupne dokumentacije i pregleda tužioca je utvrdio da je kod tužioca došlo do trajne promjene zdravstvenog stanja, odnosno gubitka radne sposobnosti, kao posljedice bolesti nastale 20. septembra 2018. godine, jer da preduzete mjere liječenja koje su provedene od 2018. do 2020. godine, nisu dovele do takvih rezultata koji bi vratili tužioca redovnim radnim i životnim aktivnostima, a da dalje treba provoditi rehabilitacioni tretman. Od strane poslodavca tužioca Srpske pravoslavne crkvene opštine, podnesen je zahtjev za ocjenu radne sposobnosti od 22. maja 2020. godine, u skladu sa članom 7. Uredbe o medicinskom vještačenju („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 2/13, u daljem tekstu: Uredba), koji je zaključkom organa odbačen, jer nije priložena medicinska dokumentacija. Na osnovu akta tuženog, poslodavac tužioca je donio rješenje od 22. septembra 2020. godine, kojim mu je utvrdio prestanak radnog odnosa, zbog odlaska u invalidsku penziju. Uz ocjenu da su prigovori tužioca neosnovani, jer su organi vještačenja cijenili medicinsku i radnu dokumentaciju, u skladu sa članom 23. stav 2. Uredbe i dali nalaz i mišljenje, koji se prema članu 37. Uredbe dostavlja samo organu koji je tražio vještačenje, porodičnom doktoru i arhivi organa vještačenja, a ne i stranci, sudi kao u izreci pobijane presude.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude tužilac osporava njenu zakonitost, u skladu sa članom 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS). Navodi da sud u obrazloženju presude nije dao izjašnjenje o tužbenim navodima i stavu tužioca, niti o prigovorima koje je iznio u žalbi. Tužiocu nije dostavljen odgovor na tužbu, tako da nije imao priliku da se upozna sa sadržinom vještačenja drugostepenog organa vještačenja, a prethodno prije donošenja prvostepenog rješenja, nije mu bilo omogućeno da se upozna sa nalazom i mišljenjem POV. Nedostavljanjem tužiocu odgovora na tužbu i nalaza i mišljenja organa vještačenja, sud mu je uskratio mogućnost da se upozna neposredno sa sadržinom vještačenja na osnovu kojih su organi donijeli odluku da ga penzionišu. Ukoliko sud nije imao priliku da se neposredno upozna i razmatra sadržinu vještačenja, već samo sadržinu obrazloženja osporenog akta, da to ukazuje na povredu procesnih odredaba zakona, odnosno da nije imao sve relevantne dokumente za ocjenu o pravilnosti postupanja tuženog. Prigovara na procesno rješenje iz člana 37. stav 1. Uredbe, po kojem organ za vještačenje nalaz i mišljenje dostavlja samo organu za rješavanje, a ne i strankama u postupku, jer kad organ za rješavanje dobije od organa za vještačenje nalaz i mišljenje, da je dužan da postupa po pravilima Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18, u daljem tekstu: ZOUP), a ne po pravilima Uredbe, te da dokaz dostavi stranci, jer stranka za taj dokaz i njegovu sadržinu ne zna, te da joj pruži mogućnost da se izjasni. O navodima tužbe, među kojima je tvrdnja i osporavanje stavova tuženog po pitanju sadržine i pravne prirode zahtjeva tužioca od 6. avgusta 2020. godine, sud u obrazloženju nije naveo nijednu riječ, a radi se o bitnim tužbenim navodima, pa je sud bio dužan dati izjašnjenje, u skladu sa članom 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13) u vezi sa članom 48. ZUS. Predlaže da se zahtjev uvaži, presuda preinači i tužiocu dosudi naknada troškova spora, u ukupnom iznosu od 1.915 KM, koju čine taksa na tužbu i presudu od 40 KM, naknada za sastav tužbe 750 KM i za sastav zahtjeva 1.125 KM.

U odgovoru na zahtjev tuženi osporava navode zahtjeva, jer da je drugostepeni organ vještačenja obrazložio da je nakon uvida u spis, radnu i medicinsku dokumentaciju, koju je naveo i cijenio POV, vidljivo da je tužilac imao cerebrovaskularni inzult ponovljen u dva navrata, da su mu oduzeti desni ekstremiteti i moć govora, te da je liječen u više ustanova. Za vrijeme liječenja u UKC Republike Srpske, zbog pogoršanog zdravstvenog stanja, rađena je i intubacija, bio je na mehaničkoj ventilaciji, te na ambulantom fizikalnom tretmanu, dio

liječenja je proveden u Dubrovniku, kada je korištena i robotika uz fizikalnu terapiju i logopedsko liječenje. Tužilac je pristupio ocjeni radne sposobnosti, kada je navedeno da liječenje nije završeno i da ga treba nastaviti. Nakon ove ocjene, nastavio je sa liječenjem, te je bio u dnevnoj bolnici ZZFMR „Dr Miroslav Zotović“, zbog slabosti desnih ekstremiteta i nemogućnosti govora, kao posljedice moždanog udara, te konstatovano da je pokretan uz pomoć štapa sa četiri tačke oslonca. Pri hodu je vidljiva rotacija trupa u desnu stranu. Rehabilitacioni tretman je nakon tri dana prekinut, zbog otežane saradnje sa tužiocem i nemogućnosti provođenja terapijskog plana. Cijenjen je i nalaz neurologa UKC Banjaluka od 5. februara 2020. godine, kojim se konstatuje nakon postavljenih dijagnoza, da je terapija u toku, te nalaz specijaliste fizikalne medicine ZZFMR „Dr Miroslav Zotović“ od 24. januara 2020. godine, gdje se predlaže nastavak tretmana kroz dnevnu bolnicu u ovoj ustanovi, zatim nalaz iz Poliklinike „G.“ Dubrovnik od 11. januara 2020. godine, gdje se konstatuje da je šaka manje edematozna i da je poboljšana snaga lijeve ruke, sa ciljem boljeg oslonca na neurološki štap i preuzimanja aktivnosti desne ruke, da samostalno sjedi na klupi, ustaje, pomaže se neurološkim štapom, te nalaz logopeda „K.g.“ Zagreb od 27. septembra 2019. godine. Sve je cijanjeno od strane POV, konstatovano da je tužilac u pratnji supruge, jer ne može da govori, pregledan je od strane vještaka medicinske struke, koji je utvrdio da postoji tjelesno oštećenje 100%, na osnovu osnovnog oboljenja i posljedičnih oboljenja kao posljedice osnovnog oboljenja za koje se cijeni. Navedeno je da je kod tužioca došlo do trajnih promjena u zdravstvenom stanju, koje su dovele do potpunog i trajnog gubitka radne sposobnosti. Nalazi neurologa sa Poliklinike „I.“ Banjaluka od 30. decembra 2020. godine i Poliklinike „G.“ od 2. januara 2021. godine, priloženi uz žalbu, u skladu sa članom 23. stav 2. Uredbe ne mogu se uzeti u razmatranje, jer su nastali nakon ocjene vještaka. Navod da je trebalo provesti ispitni postupak je neosnovan, jer se po članu 129. stav 1. ZOUP, može po skraćenom postupku riješiti stvar, ako je stranka u svom zahtjevu navela činjenice ili podnijela dokaze na osnovu kojih se može utvrditi stanje stvari, ili ako se to stanje može utvrditi na osnovu opštepoznatih činjenica ili činjenica koje su organu poznate, a tužilac je uz zahtjev dostavio medicinsku dokumentaciju. Prigovor da mu nije dostavljen nalaz i mišljenje je neosnovan, jer je protivan članu 37. Uredbe, po kojem se nalaz dostavlja organu rješavanja koji je tražio vještačenje, porodičnom doktoru i arhivi organa vještačenja. Neosnovan je i navod da nije podnio zahtjev za ostvarivanje prava na invalidsku penziju, jer je zahtjevom tražio ostvarivanje prava iz člana 40. tačka b) Zakona o PIO. Tuženi predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu i ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu člana 39. ZUS, ovaj sud odlučuje kao u izreci iz sljedećih razloga:

Iz stanja spisa proizlazi da je tužilac 6. avgusta 2020. godine, podnio zahtjev za ostvarivanje prava, po osnovu člana 40. tačka b) Zakona o PIO. Prvostepenim rješenjem, zasnovanim na nalazu, ocjeni i mišljenju od 27. avgusta 2020. godine, priznaje se tužiocu pravo na invalidsku penziju, počev od 16. septembra 2020. godine, u mjesečnom iznosu od 137,35 KM. U nalazu i mišljenju se konstatuje da je tužilac u pratnji supruge, da ne može da govori, da se nalaz daje na osnovu uvida u medicinsku i radnu dokumentaciju i pregleda tužioca, te utvrđuje da kod tužioca postoji tjelesno oštećenje 100%, da su dijagnoze i šifre bolesti: Infarctus cerebri propter emboliam arteriae cerebri-I63.4, Hemiplegia spastica-G81.1, Epilepsia-G40, Dysphasia et aphasia-R47.0, Hypertensio arterialis essentialis-I10, da zbog cerebrovaskularnog inzulta iz 2018. godine i posljedica istog, kod tužioca su nastale trajne promjene u zdravstvenom stanju, koje su dovele do potpunog i trajnog gubitka radne sposobnosti. Osporenim aktom se žalba odbija, na osnovu nalaza i mišljenja drugostepenog organa vještačenja od 26. januara 2021. godine, kojim se daje saglasnost na nalaz prvostepenog organa vještačenja i konstatuje da kod tužioca postoji invalidnost-gubitak radne sposobnosti, u smislu člana 49. stav 3. Zakona,

počev od 27. avgusta 2020. godine, a uzrok je bolest, čiji uticaj na invalidnost je 100%. U nalazu i mišljenju se konstatuje da je tužilac imao cerebrovaskularni inzulit u dva navrata, što je za posljedicu imalo oduzetost desnih ekstremiteta i gubitak govora, da se liječio u više ustanova, da je kod ocjene radne sposobnosti, utvrđeno da je došlo do trajne promjene zdravstvenog stanja i gubitka radne sposobnosti, kao posljedice bolesti. Mjere liječenja koje su provedene 2018. do 2020. godine, nisu dovele do rezultata da bi mogao u skorijem periodu obavljati redovne i radne i životne aktivnosti, te je i dalje potrebno provoditi rehabilitaciju, ne u cilju postizanja radne sposobnosti, već radi održavanja dostignutog nivoa funkcija oduzetih ekstremiteta. Poslodavac tužioca je tražio ocjenu radne sposobnosti, ali je zahtjev odbačen, jer ne sadrži medicinsku dokumentaciju. Tužiocu je prestao radni odnos kod poslodavca po rješenju od 22. septembra 2020. godine, radi odlaska u invalidsku penziju. Presudom se tužba odbija kao neosnovana.

Pobijana presuda je pravilna i na zakonu zasnovana.

U nalazu, ocjeni i mišljenju drugostepenog organa vještačenja se navodi, da se po žalbi tužioca ponovo vrši uvid u medicinsku i radnu dokumentaciju, uvid u nalaz, ocjenu i mišljenje POV, te utvrđuje da kod tužioca postoji invalidnost u smislu člana 49. Zakona o PIO, s obzirom na utvrđene dijagnoze. Tužilac je radio na poslovima sveštenika, te je i poslodavac podnio zahtjev za ocjenu radne sposobnosti. Osporeni akt je donesen na osnovu nalaza i mišljenja organa vještačenja datih od strane ljekara specijalizovanih za utvrđenje postojanja invalidnosti i organ vještačenja je sastavljen od ljekara vještaka različitih specijalnosti. Nalaz, ocjenu i mišljenje prvostepeni organ vještačenja je dao na osnovu pregleda tužioca i priložene dokumentacije, a drugostepeni organ vještačenja, na osnovu medicinske i radne dokumentacije. Dati nalaz, ocjena i mišljenje se ne može dovesti u sumnju prigovorima tužbe, ponovo istaknutih i u zahtjevu, jer po članu 124. stav 1. Zakona o PIO, utvrđivanje činjenice invalidnosti osiguranika, kao uslova za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, vrše organi vještačenja Fonda. U tom smislu, sud je u pobijanoj presudi dao pravilno obrazložene razloge, kojima se opravdava odluka o odbijanju žalbe, odnosno tužbe u pogledu ocjene zakonitosti osporenog akta, koji je i po ocjeni ovog suda donesen na osnovu potpuno i pravilno utvrđenog činjeničnog stanja i pravilne primjene materijalnog prava, čiju zakonitost tužilac navodima zahtjeva ne dovodi u sumnju.

Neosnovan je navod da tužilac nije tražio ostvarivanje prava na invalidsku penziju. U zahtjevu nije naveo koje pravo po osnovu invalidnosti traži, ali se pozvao na član 40. tačka b) Zakona o PIO, tako da je pravilno odlučeno kada mu je priznato pravo na invalidsku penziju, jer je nadležni organ vještačenja utvrdio da je kod tužioca došlo do trajnih promjena u zdravstvenom stanju, koje su dovele do potpunog i trajnog gubitka radne sposobnosti, pa je i po ocjeni ovog suda, u predmetnoj stvari odlučeno u skladu sa postavljenim zahtjevom.

Prigovor da mu nije dostavljen nalaz, ocjena i mišljenje vještaka je u suprotnosti sa članom 37. Uredbe, kojim je jasno propisano kome se isti dostavlja, pa nedostavljanje nalaza tužiocu ne predstavlja povredu upravnog postupka. Nalaz je u potpunosti citiran u obrazloženju prvostepenog i osporenog akta, tako da je tužilac upoznat sa njegovim sadržajem i imao je mogućnost da ga osporava. Kako je tuženi, protiv čije odluke je pokrenut spor, sudu dostavio kompletan upravni spis, neosnovan je navod da sud nije imao mogućnost da izvrši uvid u nalaz, ocjenu i mišljenje vještaka. Ne utiče na zakonitost presude ni prigovor da tužiocu nije dostavljen odgovor na tužbu, jer takva obaveza suda nije propisana članom 24. ZUS, već je propisano da sud samo tužbu dostavlja na odgovor.

Kod takvog stanja stvari, ovaj sud nalazi da pobijanom presudom nisu ostvareni razlozi nezakonitosti iz člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev odbija, na osnovu člana 40. stav 1. ZUS.

Odluka o troškovima se zasniva na članu 49a. stav 1. ZUS, po kojem naknada troškova spora koju je dužna da nadoknadi protivna stranka pripada stranci koja uspije u sporu. Tužilac nije uspio sa zahtjevom, pa mu ne pripada pravo na naknadu troškova spora.

Zapisničar
Nataša Božić

Predsjednik vijeća
Edina Čupeljić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić